

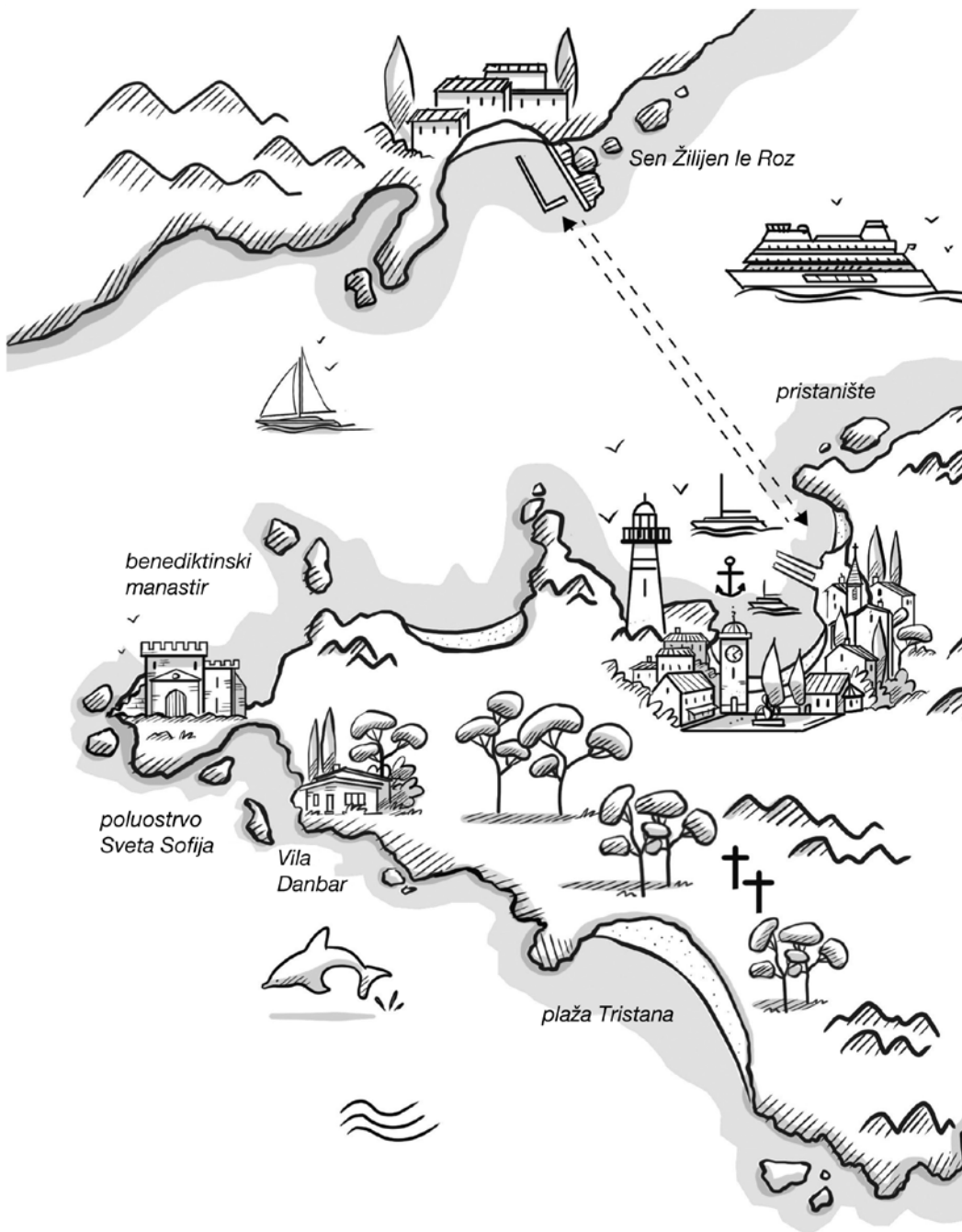
TAJNI
ŽIVOT
PISACA
GIJOM
MUSO

Prevela Marijana Kaličanin

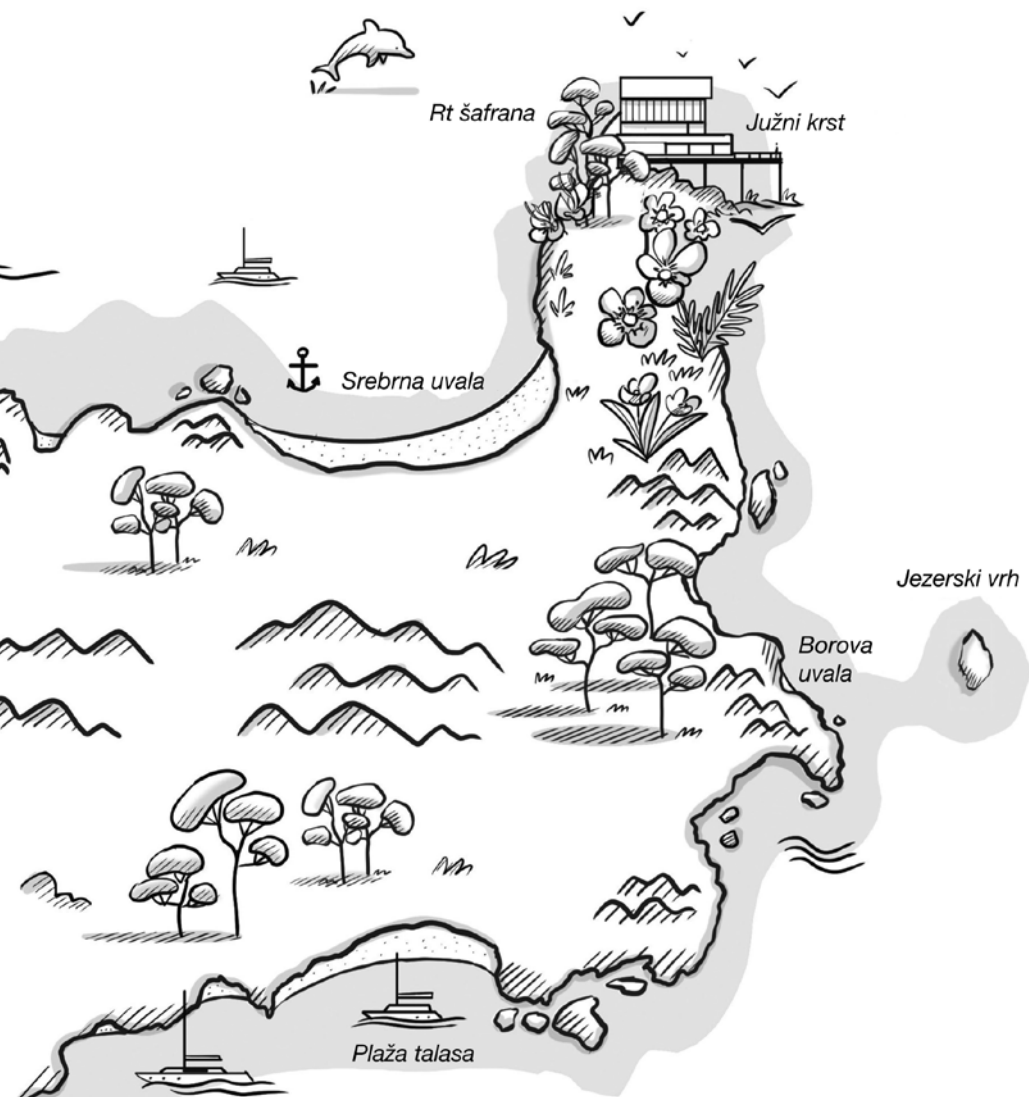
VULKAN
IZDAVAŠTVO
Beograd, 2019.

Natanu

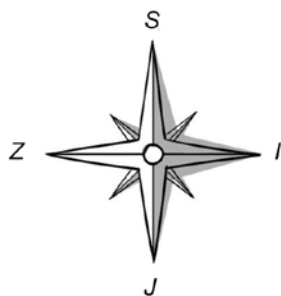
Da bi se preživelo, potrebno je pričati priče.
Umberto Eko, *Ostrvo dana predašnjeg*

Sredozemno more

ostrvo Bomon

PROLOG

Tajanstveni Natan Fols

(4. 3. 2017, večer)

Odsutan sa književne scene gotovo dvadeset godina, autor čuvenog romana Lorelaj Strejndž i dalje fascinira čitaoce svih uzrasta. Povukavši se na mediteransko ostrvce, pisac neumoljivo odbija saradnju s medijima. Pokušali smo da istražimo malo o samotnjaku s ostrva Bomon.

Reč je o efektu Strajsendove: što više nešto želimo da sakrijemo, tim više privlačimo neželjenu pažnju na predmet skrivanja. Nakon neočekivanog povlačenja iz književnog sveta sa samo trideset pet godina, Natan Fols je takođe postao žrtva ovog neobičnog fenomena. Obavijen velom tajne, život ovog pisca francusko-američkog porekla već je dve decenije predmet brojnih tračeva i glasina.

Rođen u Njujorku 1964. godine, od oca Amerikanca i majke Francuskinje, Fols je proveo detinjstvo u Parizu, ali se vratio u SAD da bi završio studije, najpre na Filipsovoj akademiji, a zatim na Jejlu. Stekavši diplomu iz oblasti prava i društvenih nauka, posvetio se humanitarnom radu i nekoliko narednih godina proveo u akcijama protiv gladi i s *Lekarima bez granica*, i to uglavnom u Salvadoru, Jermeniji i Kurdistanu.

USPEŠNI PISAC

Natan Fols vratio se opet u Njujork 1993. godine i tu objavio i svoj prvi roman *Lorelaj Strejndž*, koji govori o životu devojke koja je pacijent psihijatrijske bolnice. Roman nije doživio uspeh istog trena, ali se glas o njemu postojano širio među mladim čitaocima, što je ovo delo na kraju vinulo u sam vrh najprodavanijih naslova. Dve godine kasnije Fols je dobio i Pulicerovu nagradu za svoje drugo delo *Mali američki grad* – obimni roman sa mnoštvom uzbudljivih intriga. Na taj način se nametnuo kao jedan od najoriginalnijih modernih američkih pisaca.

Godine 1997. je prvi put uzburkao književni svet. Nakon selidbe u Pariz, objavio je novi roman, ali ovog puta na francuskom. *Smoždeni* je srceparajuća ljubavna priča, ali i dubokoumno razmišljanje o bolu, unutrašnjem svetu i moći samog pisanja. Zahvaljujući ovom delu, a naročito zahvaljujući gostovanju u specijalnom izdanju emisije *Kulturna čorba* zajedno sa Salmanom Ruždijem, Umbertoom Ekom i Mariom Vargasom Ljosom, Fols postaje opštepoznat i u Francuskoj. Gostovao je još jednom u toj emisiji u novembru 1998, što će biti i njegovo pretposlednje pojavljivanje u medijima.

SAMOTNJAK S OSTRVA BOMON

Od tada živi daleko od očiju javnosti. Nastanivši se u kući na ostrvcetu Bomon, Fols nikada više nije objavio ni jednu jedinu reč, niti dao ijednu izjavu za javnost. Odbio je i sve ponude za ekranizaciju njegovih romana (*Netfliks* i *Amazon* su takođe nedavno odbijeni, iako su ponudili, kako se priča, astronomske sume).

Već gotovo dvadeset godina, zaglušujuća tišina bomonskog samotnjaka ne prestaje da uzburkava javnost. Zbog čega je Natan

Tajni život pisaca

Fols, sa samo trideset pet godina, na vrhuncu slave, odlučio da se potpuno povuče iz javnog sveta?

„Nema nikakve misterije kada je Natan Fols u pitanju“, tvrdi piščev dugogodišnji agent Džasper van Vik. „Nema nikakve tajne koju treba otkrivati. Natan je jednostavno odlučio da okrene novi list i da napusti pisanje i stresni svet izdavaštva.“ Na pitanja o svakodnevicu čuvenog pisca, Van Vik ostaje nedorečen: „Koliko ja znam, Natan se posvetio nekim privatnim stvarima.“

AKO HOĆEŠ SREĆU, SAKRIJ SE!

Kako bi osujetio sve nade čitalaca, agent je dodao da autor „nije napisao ni jedan jedini red već dvadeset godina“, i odlučno dodaje: „To što se *Lorelaj Strejndž* često poredi s *Lovcem u žitu* ne znači da je Fols imalo nalik Selindžeru: u njegovoj kući nema sanduka krcatog rukopisima. Nikada više neće biti novog romana Natana Folsa. Čak ni posthumno objavljenog. To vam garantujem.“

Međutim, ova opaska nije uspela da obeshrabri najradoznalije u pokušaju da saznaju više. Tokom svih ovih godina, brojni čitaoci i novinari otisnuli su se na ostrvo Bomon i vrzmali se oko Folsove kuće. Uvek su nailazili na zatvorena vrata. Nepoverenje je, izgleda, zahvatilo i ostrvljane. Ovo i ne čudi preterano, budući da je ovo mesto, i pre dolaska pisca, za zvanični slogan izabralo: „Ako hoćeš sreću, sakrij se!“

„Naša opština nikad ne daje bilo kakve podatke o ostrvljanima, bilo da su oni poznati ili ne“, precizirao je sekretar gradonačelnika. Retki su i ostrvljani koji su pristali da kažu bar koju reč o piscu. Oni koji i pristanu da daju šturu izjavu, trivijalizuju prisustvo autora romana *Lorelaj Strejndž* na svom ostrvu: „Natan Fols ne živi zakopan u svojoj

Gijom Muso

kući, i nije osobenjak“, tvrdi Ivona Sikar, supruga jedinog lekara na ostrvu. „Često ga viđamo za volanom njegovog mini mouka, kojim ide u kupovinu u *Edovo čoše*, jedinu prodavnicu u gradu. Posećuje i lokalni pab, naročito prilikom prenosa mečeva Olimpika iz Marselja“, dodaje vlasnik paba. Jedan od redovnih gostiju dodaje: „Natan nije divljak, kako ga novinari predstavljaju. On je pre svega vrlo prijatna osoba, koja je ljubitelj fudbala i japanskog viskija.“ Samo jedna tema može da ga razljuti: „Čim pokušate da s njim razgovarate o knjigama ili književnosti, odmah napušta prostoriju.“

PRAZNINA U KNJIŽEVNOSTI

Fols ima brojne obožavaoce i među kolegama. Na primer, Tom Bojd ga bezgranično poštuje: „Zahvaljujući njemu, doživio sam najlepše emocije tokom čitanja. On je, bez sumnje, jedan od pisaca kojima mnogo dugujem“, tvrdi autor *Andeoske trilogije*. Slično tvrdi i Toma Degale, koji smatra da je Fols sa svoja tri međusobno potpuno različita romana izgradio originalnu zaostavštinu koja će se dugo pamtili. „Naravno, i meni je žao što se povukao s književne scene“, dodaje francuski romansijer, „našem vremenu nedostaje njegov glas. Mnogo bih voleo da se Natan vrati s novim romanom, ali mislim da se to ipak nikada neće dogoditi.“

Verovatno će tako i biti, ali ne zaboravimo da je Fols za motiv svog poslednjeg romana izabrao sledeću rečenicu iz *Kralja Lira*: „Zvezde nad nama, zvezde određuju karaktere naše...“

Žan Mišel Diboia

PISAC KOJI JE
PRESTAO DA PIŠE

Izdavaštvo Kalman-Levi
Monparnaska ulica 21
75006 Pariz

Identifikacioni broj: 379529

G. Rafael Bataj
Avenija Aristida Brijana 75
92120 Monruž

U Parizu, 28. maja 2018.

Poštovani,

Potvrđujemo prijem rukopisa *Stidljivost vrhova* i zahvaljujemo Vam na poverenju koje ste ukazali našoj izdavačkoj kući.

Naša stručna komisija pažljivo je pročitala Vaš rukopis i zaključila da, nažalost, nije u skladu s vrstom dela koja trenutno tražimo.

Najiskrenije želimo da što pre pronađete odgovarajućeg izdavača za ovaj tekst.

Srdačan pozdrav,
Sekretar uredničkog odbora

Gijom Muso

P. S. Svoj rukopis možete preuzeti u našim kancelarijama u roku od mesec dana. Ukoliko želite da vam bude poslat poštom, molimo vas da nam pošaljete kovertu adresiranu na vaše ime, s plaćenom poštarinom.